

UDK 343.3 / UDK 347.7

Sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma – ispunjavanja Upitnika za računovođe i novi podzakonski propis za obveznike nadzora HANFA-e

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Financijski inspektorat Ministarstva financija Republike Hrvatske je na svojoj mrežnoj stranici objavio priopćenje o obvezi popunjavanja i dostavi Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma od strane obveznika koji obavljaju računovodstvenu djelatnost. Osim toga, od 19. srpnja 2023. na snazi je novi podzakonski propis za obveznike koje nadzire Hrvatska agencija za financijske usluge. Autor u članku analizira ove novine u sustavu sprječavanja pranja novca sa primjerom obrasca iz navedenog podzakonskog propisa.

1. Uvod

Na mrežnoj stranici Financijskog inspektorata Ministarstva financija <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592> objavljeno je priopćenje Financijskog inspektorata o obvezi popunjavanja Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma¹ (u nastavku teksta: Zakon). U ovom priopćenju sadržan je javni poziv obveznicima primjene Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), da u novom roku, do 8. prosinca 2023. popune upitnik o ispunjavanju obveza iz Zakona. U slučaju da dio obveznika koji obavlja-

ju djelatnost računovodstva još nije upoznat sa ovom obvezom u nastavku članka upoznat ćemo Vas sadržajem navedenog priopćenja.

Osim toga, od 19. srpnja 2023. na snazi je novi Pravilnik o nadzornim izvještajima i informacijama o pitanjima bitnim za obavljanje nadzora ili za praćenje usklađenosti obveznika u smislu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma² (u nastavku teksta: Pravilnik). Ovim Pravilnikom detaljnije se propisuju minimalni sadržaj, način i rokovi izrade i dostave nadzornih izvještaja i informacija iz čl. 67. st. 6. Zakona za obveznike koje nadzire Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku teksta: HANFA). U nastavku članka ćemo se upoznati sa najznačajnijim novinama iz ovih akata koje su donijeli Financijski inspektorat i HANFA.

1 Nar. nov., br. 108/17, 39/19 i 151/22.

2 Nar. nov., br. 76/23 od 11. srpnja 2023.

2. Priopćenje Financijskog inspektorata o obvezi ispunjavanja i dostave Upitnika

Kako smo naveli, Financijski inspektorat je na mrežnoj stranici na značenju u uvodu ovog članka objavio priopćenje i poziv o obvezi popunjavanja Upitnika o usklađenosti sa Zakonom za računovodstvene profesije (u nastavku teksta: Upitnik) do 8. prosinca 2023.

ističemo...

Ovo priopćenje i poziv na popunjavanje Upitnika upućeno je obveznicima primjene Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20).

U samom priopćenju naveden je rok za popunjavanje i dostavu Upitnika do 8. prosinca 2023.

Iz navedenog priopćenja proizlazi kako se javni poziv na popunjavanje i dostavu Upitnika odnosi na sve obveznike primjene Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), makar nisu dobili posebnu obavijest i poziv na popunjavanje na adresu svojeg sjedišta. Koliko nam je poznato Financijski inspektorat se do sada nije koristio metodom javnog poziva na popunjavanje Upitnika pojedinim skupinama obveznika, kao što je to slučaj sa predmetnom objavom poziva i priopćenja za obveznike koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20). Možemo pretpostaviti kako postoji nekoliko razloga za ovakav postupak Financijskog inspektorata.

S jedne strane, razlog treba tražiti u, blago rečeno, ozbiljnim kritikama upućenim nadležnim tijelima Republike Hrvatske od strane Moneyval-a i Europske unije koje se odnose na provedbu sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH u praksi. Jasno je kako tijela nadzora, što vrijedi i za Financijski inspektorat, pokušavaju na ovaj način, javnim pozivom za popunjavanje Upitnika, uočiti na najbrži način probleme koji se javljaju u provedbi sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u praksi kod poduzetnika koji obavljaju računovodstvenu djelatnost (NKD 2007., razred 69.20). S druge strane, razloge za upućivanje ovakvog javnog poziva treba tražiti i u nedostatnom administrativnom kapacitetu tijela nadzora, što uključuje i Financijski inspektorat.

Za pretpostaviti je kako će, između ostalih kriterija, temeljem procjene uspješnosti popunjavanja Upitnika od strane obveznika, Financijski inspektorat ciljano vršiti provjere kod onih obveznika koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), za koje procijeni kako su u nedovoljnoj mjeri ispunili Upitnik, odnosno za koje procijeni kako iz odgovora koje su dali na pitanja iz Upitnika u nedovoljnoj mjeri provode mjere iz Zakona.

2.1. Sadržaj priopćenja Financijskog inspektorata

U nastavku u cijelosti prenosimo priopćenje Financijskog inspektorata sa pozivom za obveznike koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), da do 8. prosinca 2023. popune upitnik o ispunjavanju obveza iz navedenog zakona.

„23.11.2023.

Obavijest Financijskog inspektorata Ministarstva financija RH o novom roku za popunjavanje Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma – računovodstvene profesije

Poštovani,

Financijski inspektorat Republike Hrvatske, kao nadležno nadzorno tijelo sukladno odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/2017, 39/2019, 151/2022), putem Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, prikuplja podatke o pojedinim sektorima obveznika.

Tijekom rujna i listopada 2023. godine provedeno je on-line popunjavanje upitnika za obveznike primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma - pravne i fizičke osobe koje obavljaju profesionalne djelatnosti: vanjski računovođa, porezni savjetnik, revizor.

S obzirom na to da dio obveznika iz navedenog sektora u navedenom razdoblju nije primio poziv za popunjavanje Upitnika ili ga nije popunio u određenom roku, Financijski inspektorat će ponovo omogućiti popunjavanje upitnika, a kako bi svi obveznici izvršili svoju zakonsku obvezu.

Stoga molimo obveznike - pravne i fizičke osobe koje obavljaju profesionalne djelatnosti: vanjski računovođa, porezni savjetnik, revizor, odnosno računovodstvene djelatnosti (NKD 2007., razred 69.20), kao glavnu ili sporednu djelatnost, a koji ove godine nisu ispunili obvezu popunjavanja upitnika, da pristupe popunjavanju Upitnika koje će biti omogućeno u razdoblju od 27. studenoga do 08. prosinca 2023. godine putem poveznice: <https://upitnik.gov.hr/mifi/prijava>

Obveznici koji su svoju obvezu popunjavanja Upitnika izvršili u rujnu ili listopadu ove godine, sada ne trebaju ponovo pristupati popunjavanju.

Anketiranje obveznika putem on-line upitnika provodi Financijska agencija kao izvršitelj za Financijski inspektorat te pruža i korisničku podršku. Ako imate pitanja vezana uz pristup, registraciju, popunjavanje ili slanje upitnika molimo da kontaktirate Kontakt centar Financijske agencije na broj 0800 0080 ili na adresu info@fina.hr.

S poštovanjem

MINISTARSTVO FINACIJA
FINACIJSKI INSPEKTORAT
Ulica grada Vukovara 72/4
10000 ZAGREB“

2.2. Pravne posljedice propuštanja dostave Upitnika

U okvirima pozitivnih propisa RH, posebno u dijelu koji se odnosi na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, autor ovog članka nije pronašao odgovarajuću zakonsku odredbu, ili odredbu podzakonskih propisa temeljem koje bi obveznici primjene mjera i radnji iz Zakona bili dužni redovito pratiti mrežnu stranicu Financijskog inspektorata te na taj način imati saznanja o obvezi ispunjavanja i dostave Upitnika Financijskom inspektoratu. Mišljenja smo kako takva obveza ne proizlazi iz odredbi Zakona, ali ni iz odredbi

podzakonskih propisa, niti iz Smjernica za provedbu mjera za sprječavanje financiranja terorizma za obveznike iz nadležnosti Financijskog inspektorata³, koje su objavljene u siječnju 2022. Pojedini obveznici primjene mjera i radnji iz Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), koji ne prate mrežnu stranicu Financijskog inspektora, a kojima Financijski inspektorat nije dostavio na adresu sjedišta poziv na popunjavanje Upitnika, stoga mogu doći u neugodnu situaciju, odnosno mogu biti izloženi procjeni kako izbjegavaju popunjavanje i dostavu Upitnika, što se, vjerujemo, neće dogoditi, jer za tako nešto nema pravne osnove.

ističemo...

Svakako, u cilju pomoći Financijskom inspektoratu, kako bi stekao što bolju sliku stvarnih kapaciteta obveznika, uključujući i onih koje obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), a samim time kako bi došlo do daljnjeg unaprjeđenja sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, pozivamo ove obveznike, da odmah po saznanju za upućeni javni poziv Financijskog inspektorata obavezno popune Upitnik i dostave ga Financijskom inspektoratu.

S druge strane, sa strane samih obveznika primjene mjera i radnji iz Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), vjerojatno bi bilo korisno i znatno unaprijedilo provedbu mjera i radnji iz Zakona, da Financijski inspektorat na svojim mrežnim stranicama objavi upute i smjernice za sastavljanje akata, a prema potrebi i sukladno mogućnostima i orijentacijske obrasce (interne politike, upitnike za dubinsku analizu stranke, poslovnog odnosa, politički izloženu osobu i dr.) propisane Zakonom za provedbu mjera i radnji obveznika iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

3. Novi Pravilnik za obveznike HANFA-e**ističemo...**

Kako smo naveli u uvodu, od 19. srpnja 2023. na snazi su odredbe novog Pravilnika kojim se detaljnije propisuju minimalni sadržaj, način i rokovi izrade i dostave nadzornih izvještaja i informacija iz čl. 67. st. 6. Zakona za obveznike koje nazire HANFA.

Odredbe ovog Pravilnika **se ne odnose** na obveznike koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20).

Pravilnikom se definiraju temeljni pojmovi, sadržaj nadzornih izvještaja i informacija za potrebe HANFA-e te način i rokovi dostave ovih izvještaja. U prilogu Pravilnika sadržani su obrasci Upitnika za procjenu rizika, Ciljanog upitnika za procjenu rizika te Mjesečnog izvješća o aktivnostima obveznika iz čl. 9. st. 2. t. 19. Zakona.

3.1. Sadržaj nadzornih izvještaja i informacija za potrebe HANFA-e

Sadržaj nadzornih izvještaja i informacija za potrebe HANFA-e sadržan je u čl. 4. Pravilnika. U nastavku detaljnije navodimo dio odredbi čl. 4. Pravilnika kojima je uređen sadržaj Upitnika za procjenu rizika propisanog u Prilogu 1. Pravilnika.

3.2. Upitnik za procjenu rizika

Sukladno čl. 4. st. 1. Pravilnika, nadzorni izvještaj i informacije koje se HANFA-i dostavljaju godišnjoj razini, obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 6.-9., 12.-13. i 19. Zakona dostavljaju u obliku popunjenog Upitnika za procjenu rizika iz Priloga 1 Pravilnika, a koji se sastoji od sljedećih cjelina:

- Podaci o obvezniku;
- Pitanja za obveznike;
- Podaci o osobi koja ispunjava Upitnik za procjenu rizika;
- Izjava o točnosti i potpunosti podataka u Upitniku za procjenu rizika;
- Izjava o usklađenosti s odredbama Zakona i povezanih propisa.

Sadržaj Upitnika za procjenu rizika propisan je u Prilogu 1., kao sastavni dio Pravilnika. U Upitniku za procjenu rizika odgovori se unose korištenjem ponuđenih opcija u padajućem izborniku⁴. Obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 10. i 11. Zakona, Upitnik za procjenu rizika HANFA-i dostavljaju na zahtjev.

Odredbama čl. 4. st. 4. Pravilnika do čl. 4. st. 14. Pravilnika propisane su ostale mjere i radnje koje obveznici primjene Pravilnika moraju poduzimati u vezi sadržaja nadzornih izvještaja i informacija za potrebe HANFA-e te upućujemo obveznike da ih detaljno prouče.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: **130⁰⁰ EUR + PDV**
T: **01 / 49 21 737**

³ <https://mf.in.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/ustrojstvo/zakoni/2023/Smjernica%20FINANCIRANJE%20TERORIZMA.pdf>

⁴ Čl. 4. st. 2. Pravilnika.

Primjer – Izvod iz Priloga 1 Pravilniku – Upitnik za procjenu rizika

PRILOG 1

UPITNIK ZA PROCJENU RIZIKA

Upitnik za procjenu rizika – Podaci o obvezniku

1	Broj obveznika u registru Hanfe:	22
2	Tvrтка obveznika	ABC INVEST d.d. za upravljanje investicijskim fondovima
3	LEI obveznika (kada obveznik ima obvezu pribavljanja LEI-a)	11144400R0RRA2PSW222
4	OIB obveznika	09889009889
5	Adresa obveznika	Zagreb, Jurkovičeva 324d

Ime i funkcija kontakt osobe za sva SPN/FT/FS pitanja i komunikaciju:			
6	Ime i prezime	Funkcija	Direktna adresa elektroničke pošte
	Ivo Ivić	Compliance Officer	ivoivic@abcinv.gov.int
			Direktni telefonski broj
			01/9988998899

Prihod koji je obveznik ostvario u poslovnoj godini	
7	Prihod (u tis EUR)
	Financijska izvješća za relevantnu godinu

* Obveznici iz članka 9. stavka 2. točke ZSPNFT-a pod pitanjem 7. unose podatke o prihodima ostvarenima iz životnih osiguranja i drugih osiguranja povezanih sa ulaganjima

* Za obveznike iz članka 9. stavka 2. točke 19. ZSPNFT-a – Priložite zadnja dostupna revidirana financijska izvješća (revidirana, ako su dostupna, te ako je obveznik ujedno i obveznik revizije prema Zakonu o računovodstvu)

Ukupna imovina obveznika (na zadnji dan u poslovnoj godini, u tis EUR)		
8	Ukupna imovina	Imovina pod upravljanjem
	50.000	45.000
		Imovina koju obveznik drži za treće
		5.000

...

3.3. Način dostave nadzornih izvještaja

Sukladno čl. 5. Pravilnika, obveznici izrade nadzornih izvještaja iz čl. 3. Pravilnika dužni su iste dostavljati HANFA-i isključivo elektroničkim putem sukladno tehničkoj uputi HANFA-e.

3.4. Rokovi dostave

Nadzorne izvještaje i informacije iz čl. 4. st. 1. Pravilnika (Upitnik za procjenu rizika)⁵ obveznici sastavljaju i dostavljaju za poslovnu godinu⁶. Za potrebe izrade i dostave ovih izvještaja poslovna godina jednaka je kalendarskoj godini, pri čemu izvještajno razdoblje tijekom kalendarske godine počinje s prvim danom u godini, a završava 31. prosinca iste godine.

ističemo...

Prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika⁷ je određeno kako su obveznici izrade nadzornih izvještaja iz čl. 4. Pravilnika dužni prve izvještaje sukladno Prilogu 1. Pravilnika dostaviti najkasnije do 31. ožujka 2024. godine, a za godišnje izvještajno razdoblje za 2023. godinu.

Sukladno čl. 6. st. 4. Pravilnika, izvještaj iz čl. 6. st. 1. Pravilnika (Upitnik za procjenu rizika) obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 6.-9., 12.-13. i 19. Zakona dužni su dostaviti HANFA-i najkasnije do 31. ožujka tekuće godine. Rok za dostavu ovog izvještaja HANFA određuje u svom zahtjevu prema obveznicima, pri čemu takav rok ne može biti kraći od deset radnih dana, osim u izvanrednim okolnostima kada su potrebne hitne nadzorne radnje. Obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 10.-11. Zakona isti izvještaj dostavljaju na zahtjev HANFA-e, u roku koji HANFA odredi u svom zahtjevu, a koji ne može biti kraći od 10 radnih dana, osim u izvanrednim okolnostima kada su potrebne hitne nadzorne radnje.

Nadzorne izvještaje i informacije iz čl. 4. st. 4. Pravilnika (Ciljani Upitnik za procjenu rizika) obveznici sastavljaju i dostavljaju samo na zahtjev HANFA-e za izvještajno razdoblje koje HANFA u svom zahtjevu naznači.

Godišnji izvještaj ovlaštene osobe iz čl. 4. st. 9. Pravilnika obveznici izrade dužni su dostaviti HANFA-i u roku koji je propisan u čl. 67. st. 2. Zakona, a obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 10.-11. Zakona, na zahtjev HANFA-e, u roku koji HANFA odredi u svom zahtjevu, a koji ne može biti kraći od 10 radnih dana, osim u izvanrednim okolnostima kada su potrebne hitne nadzorne radnje.

ističemo...

Prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika⁸ je određeno kako su obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 10.-11. Zakona dužni na zahtjev HANFA-e godišnji izvještaj ovlaštene osobe iz čl. 4. st. 6. Pravilnika dostaviti za godišnje izvještajno razdoblje za 2023. godinu i izvještajna razdoblja nakon 2023. godine.

Godišnje financijske izvještaje obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 19. Zakona, dužni su HANFA-i dostaviti najkasnije u roku od četiri mjeseca nakon isteka poslovne godine za koju se izvještaji sastavljaju, odnosno najkasnije u roku od šest mjeseci nakon isteka poslovne godine za koju se izvještaji sastavljaju kada se radi o revidiranim godišnjim financijskim izvještajima⁹.

ističemo...

Mjesečni izvještaj o aktivnostima iz čl. 4. st. 7. Pravilnika, obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 19. Zakona dužni su dostaviti HANFA-i u roku od pet radnih dana od proteka mjeseca za koji se izvještaj sastavlja.

5 Vidjeti pod 3.2.

6 Čl. 6. st. 1. Pravilnika.

7 Čl. 7. st. 2. Pravilnika.

8 Čl. 7. st. 3. Pravilnika.

9 Čl. 6. st. 7. Pravilnika.

Prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika¹⁰ je određeno kako su obveznici izrade mjesečnih nadzornih izvještaja iz druge alineje čl. 4. st. 7. Pravilnika dužni prve izvještaje sukladno Prilogu 3. Pravilnika dostaviti za izvještajna razdoblja koja počinju od 1. kolovoza 2023.

4. Zaključak

Odmah treba istaknuti kako bi svi obveznici primjene mjera i radnji iz Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20) trebali ispuniti i dostaviti Upitnik Financijskog inspektorata, po mogućnosti unutar objavljenih rokova. S jedne strane na taj način pomažu Financijskom inspektoratu steći pravu sliku o provedbi mjera i radnji iz Zakona od strane poduzetnika koji obavljaju računovodstvenu djelatnost u praksi. S druge strane, od kvalitete ispunjavanja Upitnika vjerojatno ovise daljnje kontrole obveznika od strane Financijskog inspektorata u praksi.

Što se tiče novog Pravilnika za obveznike nadzora od strane HANFA-e, obveza njegovog donošenja proizlazila je iz odredbi Zakona. Obrasci iz priloga Pravilnika jasni su i razumljivi i trebali bi olakšati postupanje obveznika prema nadzornim tijelima. Obzirom na stanje sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, a sve nastavno na procjene Moneyval-a, za očekivati je daljnje unaprjeđenje zakonodavnog okvira u ovom području.

Literatura:

- 1) Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 108/17, 39/19 i 151/22);
- 2) Pravilnik o nadzornim izvještajima i informacijama o pitanjima bitnim za obavljanje nadzora ili za praćenje usklađenosti obveznika u smislu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 76/23);
- 3) Smjernica za provedbu mjera za sprječavanje financiranja terorizma za obveznike iz nadležnosti Financijskog inspektorata.
- 4) Priopćenje Financijskog inspektorata o obvezi popunjavanja Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za obveznike koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20).

Ne zaboravite:

- Javni poziv Financijskog inspektorata na popunjavanje Upitnika objavljen je na mrežnoj stranici <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592>.
- Preporuča se obveznicima primjene Zakona koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20), popunjavanje ovog Upitnika sukladno objavljenom javnom pozivu.
- Smjernice za provedbu mjera za sprječavanje financiranja terorizma za obveznike iz nadležnosti Financijskog inspektorata objavljene su na mrežnoj stranici <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/ustrojstvo/zakoni/2023/Smjernica%20FINANCIRANJE%20TERORIZMA.pdf>
- Od 19. srpnja 2023. na snazi su odredbe novog Pravilnika kojim se detaljnije propisuju minimalni sadržaj, način i rokovi izrade i dostave nadzornih izvještaja i informacija iz čl. 67. st. 6. Zakona za obveznike koje nadzire HANFA.
- Odredbe ovog Pravilnika se ne odnose na obveznike koji obavljaju djelatnost računovodstva (NKD 2007., razred 69.20).
- Obveznici izrade nadzornih izvještaja iz čl. 4. Pravilnika dužni su prve izvještaje sukladno Prilogu 1. Pravilnika dostaviti najkasnije do 31. ožujka 2024. godine, a za godišnje izvještajno razdoblje za 2023. godinu.

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE ČASOPISA RiPup SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Porezni i pravni stručnjaci, svakim radnim danom, neograničeno, bez naplate telefonskih impulsa!

RAČUNOVODSTVO
i POREZI u praksi

www.racunovodstvo-porezi.hr

22

godine

rješavamo vaše
poslovne izazove

iz područja računovodstva,
poreza, plaća i naknada,
radnih odnosa i
trgovačkog prava

Stručno, praktično,
brzo i točno!

01 49 21 739

01 48 36 046

(temeljem PIN-a)